

ПРАВИЛА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ДИПЛОМНИ РАБОТИ

ЗА СТУДЕНТИ, ОБУЧАВАЩИ СЕ В СПЕЦИАЛНОСТИ КЪМ КАТЕДРА
„ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС И ЛОГИСТИКА“

спец. „Индустриален бизнес и предприемачество“, ОКС „бакалавър“
спец. „Логистика“, ОКС „бакалавър“
спец. „Бизнес и мениджмънт“ (с преподаване на английски език), ОКС „бакалавър“
спец. „Корпоративен бизнес и управление“, ОКС „магистър“
спец. „Логистичен мениджмънт“, ОКС „магистър“
спец. „Аутсорсинг и бизнес развитие“, ОКС „магистър“

1. Цел и предназначение на настоящите правила

Настоящите **правила** имат за цел да подпомогнат студентите в процеса по разработване на дипломни работи, осигурявайки методичност в изпълнение на дейностите и своевременна комуникацията с утвърдените научни ръководители.

В обхвата на **правилата** попадат студентите, разработващи дипломни работи за явяване на държавна изпитна сесия през месец юни.

Съгласно чл. 69, ал. 2 от Правилника за дейността на ИУ-Варна, право на защита на дипломна работа получават студенти със среден успех от следването най-малко Много добър 4.50.

2. Процес по подготовка и разработване на дипломни работи

Процесът на подготовка и разработване преминава през следните етапи:

Етап 1. Заявяване на желание за разработване на дипломна работа за целите на явяване на държавна изпитна сесия през месец юни

Заявлението за разработване на дипломна работа е налично на [интернет страницата на катедра „Индустриален бизнес и логистика“, раздел „Дипломиране“](#) и се подава в електронен формат не по-късно от 3 седмици от началото на учебните занятия за зимен семестър в последен курс на обучение.

В заявлението студентът посочва работно заглавие на избраната от него тема, като има възможност (но не е задължително) да посочи и предпочитание за научен ръководител. Посочване на предпочитание за научен ръководител се взема предвид, но не гарантира неговото бъдещо утвърждаване.

Избраната тема на дипломната работа трябва задължително да е от обхвата на изучаваните специални дисциплини в бакалавърска, респ. магистърска степен.

Етап 2. Утвърждаване на теми и научни ръководители

Въз основа на подадените заявления, ръководител катедра утвърждава темите (подадените работни заглавия) и научните ръководители.

Вече утвърдените теми и научни ръководители биват оповестени на [интернет страницата на катедра „Индустриален бизнес и логистика“](#), раздел „Дипломиране“ в срок съгласно таблица 1.

Студентите следва сами да се информират за утвърдената тема и научен ръководител.

Етап 3. Разработване на дипломна работа и комуникация с научния ръководител

От изключително значение за студентите е спазване на методичност при разработването и навременна комуникация с научния ръководител, с оглед постигане на ефективност в работата и високо качество на разработката. В тази връзка **е задължително спазването на сроковете, указани в таблица 1:**

А) проучване на литературни източници по темата и оформяне на структура /съдържание/ на разработката. Източниците се оформят в работен вариант на библиографска справка.

Структурата на дипломната работа и работният вариант на библиографската справка се изпращат на научния ръководител.

От значение е, след като получат обратна връзка от научния ръководител, студентите своевременно да нанесат съответните корекции по структурата съобразно получените бележки и препоръки.

Б) Разработване на увод на дипломната работа. Уводът следва да съдържа обосновка за актуалността на темата, обект и предмет на изследване, цел, задачи, използвани изследователски методи и подходи, информационна обезпеченост на изследването и ограничителни условия (ако има такива).

От значение е, след като получат обратна връзка от научния ръководител, студентите своевременно да нанесат съответните корекции по увода съобразно получените бележки и препоръки.

Уводът, ведно с коригираната структура, следва да се изпрати на научния ръководител в срок, съгласно таблица 1.

В) Разработване на теоретична част /първа глава/ съобразно утвърдената структура.

Теоретичната част, ведно със структурата и коригираният увод, следва да се изпрати на научния ръководител в указания в таблица 1 срок.

От значение е, след като получат обратна връзка от научния ръководител, студентите своевременно да нанесат съответните корекции по теоретичната част, съобразно получените бележки и препоръки.

Г) Разработване на аналитична част /втора глава/ съобразно утвърдената структура.

Аналитичната част, ведно със структурата, увода и коригираната първа глава, следва да се изпрати на научния ръководител в срок съгласно таблица 1.

От значение е, след като получат обратна връзка от научния ръководител, студентите своевременно да нанесат съответните корекции по аналитичната част съобразно получените бележки и препоръки.

Д) Разработване на проектна част /трета глава/ съобразно утвърдената структура и заключение.

Проектната част и заключението ведно със структурата, увода, първа глава и коригираната втора глава, следва да се изпрати на научния ръководител в указания в таблица 1 срок.

От значение е, след като получат обратна връзка от научния ръководител, студентите своевременно да нанесат съответните корекции по проектната част съобразно получените бележки и препоръки.

Е) Финално оформяне на разработката, в т.ч. и съгласно технически изисквания за форматиране, както и финализиране на библиографската справка, приложения (ако има такива) и др.

Финалният вариант на дипломната работа (в завършен вид), следва да се изпрати на научния ръководител в срок до края на месец май.

Указаните в таблица 1 срокове са задължителни за спазване!

Таблица 1.

Задължителни срокове, свързани с процеса по подготовка и разработване на дипломни работи

№	Дейност	Срок за бакалаври	Срок за магистри
1	Подаване на заявление за разработване на дипломна работа	не по-късно от 3 седмици от началото на учебните занятия за зимен семестър на IV курс	не по-късно от 3 седмици от началото на учебните занятия за зимен семестър
2	Оповестяване на утвърдените теми и научни ръководители	до края на м. октомври	до края на м. ноември
3	Изпращане на структура на дипломната работа и работен вариант на библиографска справка	до края на м. ноември	до края на м. декември
4	Изпращане на увод ведно с коригирана структура	до 15 декември	до 15 януари
5	Изпращане на теоретична част ведно със структура и коригиран увод	до края на месец януари	до края на месец февруари
6	Изпращане на аналитична част ведно със структура, увод и коригирана първа глава	до 15 април	до 25 април

7	Изпращане на проектна част и заключение ведно със структура, увод, първа глава и коригирана втора глава	до 20 май	до 20 май
8	Изпращане на финален вариант на дипломната работа (в завършен вид)	до края на месец май	до края на месец май

ВАЖНО!

Неспазването на сроковете е достатъчно основание за научния ръководител да преустанови научното ръководство на студента, с което последният губи правото да се яви на защита на дипломна работа на предстоящата държавна изпитна сесия през месец юни.

3. Комуникация с научния ръководител

По време на процеса по разработване на дипломната работа, студентът следва да поддържа своевременна комуникация с утвърдения научен ръководител и да спазва неговите препоръки и указания.

4. Допълнителна информация

Допълнителна информация, свързана с процеса по разработване на дипломните работи, допускане до защита и провеждане на самата защита, се оповестява на [интернет страницата на катедра „Индустриален бизнес и логистика“, раздел „Дипломиране“](#), както и чрез платформата за електронно и дистанционно обучение.

Неразделна част от настоящите **правила** са „Указания за съдържание, структура и техническо оформление на дипломни работи“ (Приложение 1).

Настоящите правила са обсъдени и приети на заседание на Катедрения съвет на катедра „Индустриален бизнес и логистика“ (Протокол № 33/ 09.09.2026 г.).

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕ, СТРУКТУРА И ТЕХНИЧЕСКО ОФОРМЛЕНИЕ НА ДИПЛОМНИ РАБОТИ

I. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДИПЛОМНИТЕ РАБОТИ

1. Дипломните работи се разработват под ръководството на назначения научен ръководител.
2. Дипломната работа трябва да отговаря на следните количествени критерии:

№	Критерий	изискване
1.	Приблизителен обем (една стандартна страница е 30 реда и 60 символа на ред)	60 – 80 страници
2.	Методология и структура	Ясно откроени: теоретична, аналитична и проектна част в съотношение 30 : 50 : 20 (до 30 : 40 : 30) (с изключение на темите, свързани с бизнес план)
3.	Брой на използваните литературни източници (без нормативни актове и интернет страници)	Най-малко 8 литературни източника (без в този брой да влизат интернет източниците на информация, нормативни актове и данни от статистически източници)

II. ОБЩО ОФОРМЛЕНИЕ НА ДИПЛОМНА РАБОТА

Дипломната работа е научно съчинение и затова е абсолютно задължително при нейното написване да се използва научния стил. Това изисква целия текст да бъде написан **в трето лице, единствено число, сегашно историческо време или в безлична форма.**

Дипломната работа се оформя в следния ред:

1. **Заглавна страница.** Съдържанието и вида на заглавната страница на дипломната работа са представени на фиг. 1.

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
КАТЕДРА “ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС И
ЛОГИСТИКА”

ТЕМА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Дипломна работа за придобиване на образователно-
квалификационната степен „бакалавър” (магистър)

Дипломант:.....
Специалност „.....”
Фак. №.....
e-mail:.....

Научен ръководител:
(.....)

Варна
202....

Фигура 1. Общ вид на заглавна страница на дипломна работа

2. Съдържание. Оформя се на нова страница. Включва увода, всички части, параграфи и подпараграфи на изложението, заключение, списък с използваната литература и приложения със съответните страници, на които започват. Ако дипломната работа съдържа приложения, се номерира само страницата, от която започват.

3. Увод. Започва на нова страница, като на първия ред, центрирано с главни букви, удебелено (**Bold**) се изписва **УВОД**.

4. Следва изложението на дипломната работа по глави и параграфи. Всяка глава започва на нова страница като заглавието ѝ се изписва с главни букви, центрирано и с удебелен шрифт (**Bold**). Параграфите и подпараграфите се номерират по следния начин:

ГЛАВА ПЪРВА
ЗАГЛАВИЕ НА ГЛАВАТА

1.1. Заглавие на параграф

Текст от изложението

1.1.1 Заглавие на подпараграф

Текст от изложението

1.1.2. Заглавие на подпараграф

Текст от изложението

5. **Заключение.** Започва на нова страница, като на първия ред, центрирано с главни букви, удебелено (**Bold**) се изписва **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**.

6. **Списък на използваната литература.** Започва на нова страница, като на първия ред, центрирано с главни букви, удебелено (**Bold**) се изписва **ЛИТЕРАТУРА**.

7. **Приложения.** Всяко приложение започва на нова страница, като на първия ред, дясно подравнено с главни букви, с удебелен шрифт (**Bold**) се изписва **ПРИЛОЖЕНИЕ** и неговия пореден номер. Основният текст на дипломната работа трябва да препраща към използваните приложения с изрази (вж.: приложение 2), който се поставя в края на изречението в скоби.

III. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СЪДЪРЖАНИЕТО И ФОРМАТИРАНЕТО НА
ТЕКСТА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Страниците трябва да бъдат във формат А4 (21см x 29,7см).

При форматирането на текста се спазват следните параметри:

- Шрифт (Font): Times New Roman (или друг подходящ), размер 14 пункта (14 pt.), стил нормален (Regular), курсив (*Italic*) само за ключови понятия;
- Междуредие (Line spacing): 1,3 lines;
- Всеки абзац започва с отстъп на първи ред (First line) 1,27 cm;
- Бележки под линия: шрифт Times New Roman, размер 10 pt., междуредие Single;
- Основният текст и бележките под линия да бъдат двустранно подравнени (Alignment: Justified);
- Номерация на страниците: долу, центрирано или вдясно, с арабски цифри.

IV. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УВОДА

Препоръчителният обем на увода е около 1,5 - 2 страници. В него последователно се включват следните елементи:

- Актуалност и значимост на проблема.
- Обект на изследването.
- Предмет на изследването.
- Цел на дипломната работа.

- Задачи на дипломната работа.
- Използвани изследователски методи и подходи.
- Ограничения (ако има такива) и информационна безопасност.

V. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗЛОЖЕНИЕТО НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Изложението трябва да съдържа три ясно открити части (глави) – теоретична, аналитична и проектна.

Теоретична част (Глава Първа). В нея се разкриват теоретичните основи и концепции по темата. Извършва се задълбочен и целенасочен преглед и обобщение на основните теоретични възгледи, подходи, модели в изследванията на водещи автори в областта.

Аналитична част (Глава Втора). Това е основната част на дипломната работа. Тя задължително има изследователски характер. Дипломантът анализира състоянието и развитието на изследвания обект чрез практическо приложение на различни модели.

Проектна част (Глава Трета). Съдържа препоръки и предложения за решаване на установените проблеми в аналитичната част.

По-подробни указания относно изложението на дипломната работа се дават от **научните ръководители** по време на съвместната работа.

VI. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЗАКЛЮЧЕНИЕТО

В заключението накратко (до 2 страници) се синтезират основните резултати, препоръки и изводи в дипломната работа.

VII. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЦИТИРАНЕ

Изложението включва мисли, идеи, постановки, части от нормативни документи и данни, заимствани от други литературни и информационни източници. Те могат да бъдат буквално цитирани или преразказани. Във всички случаи е задължително посочването на оригиналния източник, като се използва цитиране по БДС или Harvard Referencing. Важно е в цялата разработка да се използва един стандарт за цитиране. Повече насоки и препоръки за стандартите за цитиране ще бъдат предоставени от научните ръководители и по време на дисциплината „Спецсеминар“ (за ОКС „бакалавър“).

При използване на БДС оригиналният източник се посочва на същата страница, под линия. Номерът на цитата се поставя в началото или в края на мисълта, а при буквално цитиране – след кавичките на цитата. Номерирането на цитатите става с арабски цифри (1, 2, 3 ...) последователно за цялото изложение, за да се установи общия им брой.

При използване на Harvard Referencing цялостното описание на оригиналния източник се посочва в списъка с литература, а на мястото на позоваването се посочва автор и година, поставени в скоби, например (Иванов, 2025).

VIII. ОФОРМЯНЕ НА ТАБЛИЦИ, ФИГУРИ И ФОРМУЛИ

1. Таблици. Таблиците в изложението трябва да бъдат номерирани и озаглавени. Номерирането на таблиците става с арабски цифри, последователно за цялото изложение, за да се установи общия им брой (Таблица 1, Таблица 2,). Номерът на таблицата се поставя непосредствено преди заглавието с дясно подравняване и удебелен шрифт (**Bold**). Заглавието на таблицата трябва да бъде формулирано кратко, като се изписва центрирано с удебелен шрифт (**Bold**).

2. Фигури. Всяка фигура (схема, диаграма) трябва да има пореден номер и ясно, кратко и точно заглавие. Номерирането става по система, аналогична на таблиците с тази разлика, че тук номерът и заглавието се поставя центрирано под фигурата.

Не е необходимо всички таблици и фигури да се включват в изложението, тъй като много от данните и изчисленията показатели имат помощен характер и присъствието им в текста би утежнило изложението. Компромисен вариант в тези случаи е представянето на подобна информация като приложение.

3. Формули. Формулите се изписват на отделен ред, центрирано, като вдясно се посочва техния номер в скоби. Номерирането става с арабски цифри последователно в цялото изложение. Когато се ползват формули от други изследвания, задължително се цитира източника. За общоизвестни формули (например формулата за определяне на нетна настояща стойност, стандартно отклонение, коефициент на вариация и др.) не се цитира източник.

IX. ОФОРМЯНЕ НА СПИСЪКА С ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

Източниците се подреждат по азбучен ред, според имената на авторите, като първо се посочват тези на кирилица, а след това на латиница. Нормативните актове, статистическите годишници, годишните отчети и интернет адресите се изброяват накрая. Източниците се номерират последователно с арабски цифри.

X. ОЦЕНЯВАНЕ И ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

1. Оценяването на дипломните работи се извършва по шестобалната система (минимална оценка – 2, максимална - 6).

2. Качеството на дипломната работа се оценява от рецензент, назначен от ръководителя на катедрата.

3. Рецензентът изготвя рецензия, която се изпраща по имейл на дипломанта най-късно 72 часа преди началото на защитите.

4. Продължителността на процедурата по защитата на дипломната работа е от 15 до 20 минути, в което време се включват: кратка презентация на дипломната работа; представяне на рецензията; въпроси към дипломанта и защита на дипломната работа. Времето за презентация е максимум 7 минути.

5. Всеки от членовете на Държавната изпитна комисия дава оценка на защитата въз основа отговорите на дипломанта по въпросите, поставени от рецензента и от членовете на комисията.

6. Оценката от защитата се определя като средноаритметична на оценките, дадени от членовете на Държавната изпитна комисия.

XI. КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСКАНЕ ДО ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНИТЕ РАБОТИ

1. Разработена е тема, която не е утвърдена от ръководител катедра.
2. Студентът не е спазил сроковете и изискванията, определени в Правилата за разработване на дипломни работи.
3. Не е получено одобрение за допускане до защита от научния ръководител.